

L'Europa dels Estats i l'Europa dels ciutadans

JOAN GAYA

Proposta d'un cicle de debats-conferències sobre Europa.

Europa va ser la referència política en els temps de la dictadura. Era sinònim de democràcia, llibertat i cultura. L'euro va ser una etapa important del procés, però ja va representar un bon cop a les economies personals i familiars que veieren trastocada la proporció entre guanys i preus.

La conformació de l'Europa idealitzada no s'ha acabat, si és que mai ha començat. Per això volem fer unes reflexions per saber on som, per conèixer a fons la realitat europea d'avui.

1. La Unió Europea. Com és avui.

Com funciona la Unió Europea (Maastricht, 1993)? Com s'ha anat a parar al Tractat de Lisboa (2009) i a la Carta dels Drets Fonamentals? Per què no es va aplicar el Tractat per a la Constitució Europea (2004)?

Què va suposar l'Acta Única Europea (1986) que va permetre l'adhesió d'Espanya i Portugal?

Quina és l'estructura actual de govern de les comunitats europees? Què és, com s'escull i quines funcions té la Comissió Europea? I el Parlament europeu? I el President del Parlament? I el Consell d'Europa? I el President del Consell? I el Consell de la Unió Europea? I la Presidència del Consell de la Unió Europea? I la Presidència Europea? És funcional el sistema legislatiu europeu? Què és la "codecisió"? i... etc.,?

Com funciona la unió monetària? Quin paper té el Banc Central Europeu i de qui depèn? I el Tribunal de Justícia Europeu? i el tribunal de Comptes Europeu?

Què és l'espai Schengen?

2. La crisi a la Unió Europea

Anys després, la crisi iniciada als USA i multiplicada a Europa i sobre tot a una Espanya on un desenfrenat "deixar fer" a l'especulació urbanística i bancària no tenia (ni té encara) límits, afecta a la ciutadania fins on mai no ens podíem pensar.

I l'Europa dels governs europeus actuals, sotmesos a un poder econòmic pretesament independent, només sap aportar "solucions" que van molt bé per a les fortunes no productives, però perjudiquen enormement les economies personals i de les empreses que creen riqueses.

Amb això, l'estar del benestar i les conquestes socials que tendien a aproximar les diferències en una classe mitjana benestant, i que ha progressat d'ençà de 2a guerra mundial, han quedat fortament tocats

Amb tot això, ens fem unes preguntes que volem contestar o, si més no, debatre per poder prendre posició amb coneixement.

Per què la majoria dels governs europeus han sacrificat els avenços socials per un principi de contenció del dèficit?

Per què no són escoltades les veus autoritzades dels que des del començament de la crisi han pregonat justament les mesures contràries a les que prenen els governs?

Per què els ciutadans fan caure governs que no han provocat la crisi i en promouen altres que l'accentuen?

Un cop la crisi està tan avançada, és possible reintroduir les mesures que haguessin pogut compensar-la? Els processos de cercle viciós que s'han portat a terme, són reversibles?

3. L'Europa que pot ser. L'Europa dels ciutadans.

El desencís i la desafectació polítics dels ciutadans respecte a les polítiques locals, s'estenen, potser encara en major grau, a la política europea. Europa ha passat de ser una esperança a ser una crua realitat que aclapara als ciutadans com una llosa més d'un sistema polític ineficient i que no aconsegueix les expectatives personals i socials.

Es poden simplificar les institucions europees? Una estructura política tan gran, pot ser realment democràtica? Quina dependència o independència volem del govern de l'economia respecte a la política?. On ens duu la tendència tecnocràtica dels governs?

El progrés només es pot aconseguir amb creixement? Quin hauria de ser el paper dels deutes institucionals? Quan i quant podria ser correcte endeutar-se?

És possible una Carta dels Drets Ciutadans que compti realment amb les persones en tant que persones i no solament com a productor? És possible limitar les creixents diferències socials? És possible limitar la riquesa personal? És possible limitar l'especulació? Té Europa prou entitat per assolir una nova política i una nova economia, en el context mundial, tenint en compte especialment la realitat dels gran països emergents?

4. Catalunya i la Unió Europea. Funcionalitats i disfuncionalitats.

L'Encaix d'un possible nou estat. Ciutadans catalans, ciutadans europeus: bases jurídiques per a la pertinença natural de Catalunya a la UE. El problema d'Espanya per a la integració europea de Catalunya. La Catalunya dels drets dels ciutadans i l'Europa dels estats.

Internacionalisme, confederalisme, federalisme, tractats, convenis, unió, autonomia, ... camins cap a la societat global. És la dependència l'única alternativa a la independència?. La globalització econòmica versus la globalització dels drets.

Com respecte Europa les realitats nacionals reals, la gent, la cultura, les llengües?

Hi ha plantejaments alternatius o complementaris a l'euro com a moneda nacional? Quines avantatges tindria la unió fiscal a nivell europeu? Com afectaria a l'economia catalana?
